

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIV TA‘LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT
O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA
XALQARO HAMKORLIK
MASALALARI**

**XALQARO ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA MATERIALLARI**

2025-yil 18-oktabr

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK
TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA XALQARO HAMKORLIK
MASALALARI**

Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari

2025-yil 18-oktabr

Toshkent – 2025

**HAJM-O'LCHOV BILDIRUVCHI SIFATLARNING NISBIYLIK
XUSUSIYATI
THE RELATIVITY OF ADJECTIVES DENOTING SIZE AND
DIMENSION**

DOI: [10.52773/tsuull.conf.2025.18.10/ELJX5528](https://doi.org/10.52773/tsuull.conf.2025.18.10/ELJX5528)

Jumaniyozova Charos Mahmudovna

1-bosqich tayanch doktorant

Alisher Navoiy nomidagi ToshDO'TAU

[*ch.jumaniyozova@gmail.com*](mailto:ch.jumaniyozova@gmail.com)

Annotatsiya. Mazkur maqolada o'zbek tilida hajm va o'lchovni bildiruvchi sifatlarning semantik-pragmatik xususiyatlari tahlil qilinadi. "Katta", "baland", "yengil", "uzun" kabi sifatlar aniq, konkret o'lchovni ifodalamay, boshqa predmet yoki hodisalar bilan solishtirilgandagina mazmunan to'liq namoyon bo'lishi ilmiy asosda yoritiladi. Maqolada hajm-o'lchov sifatlarining nisbiy belgi ifodalashi, ularning mohiyati, til tizimidagi va nutqiy jarayondagi o'rni, shuningdek, inson tafakkuridagi konseptual xarakteri ko'rib chiqiladi. Natijada, hajm-o'lchov sifatlari ifodalagan ma'no nisbiy xarakterliligi va bu til hamda tafakkurning o'zaro aloqasida muhim omil ekanligi asoslanadi.

Kalit so'zlar: hajm-o'lchov, nisbiy belgi, sifat, antroposentrik, leksema.

Annotation. This article analyzes the semantic and pragmatic features of adjectives in the Uzbek language that denote size and dimension. Adjectives such as "big," "tall," "light," and "long" do not express a precise, concrete measurement; rather, their full meaning is revealed only in comparison with other objects or phenomena, which is explained on a scientific basis. The article examines the relative nature of dimensional adjectives, their essence, their place in the language system and in the speech process, as well as their conceptual character in human cognition. As a result, it is substantiated that the meanings expressed by dimensional adjectives are relative in nature and that this relativity plays an important role in the interrelation between language and thought.

Keywords: size-dimension, relative feature, adjective, anthropocentric, lexeme.

Sifat so'z turkumi tarkibida hajm-o'lchov bildiruvchi so'zlar borki, ularning real, konkret bir o'lchov ma'nosi mavjud emas. Ular boshqa bir obyekt bilan solishtirish, boshqa bir obyektga nisbatan qarash natijasida aniqlanadigan hajm yoki o'lchovni ifodalaydi. Hajm-o'lchov bildiruvchi leksemalar ifodalaydigan nisbiy belgi predmet va hodisalarning katta-kichik, uzun-qisqa, tor-keng, yengil-og'ir kabi belgilarini anglatadi. Bu belgilar obyektiv reallikka asoslangan bo'lsa-da, ularning ifodalanishi ko'pincha nisbiy xarakterga ega. Ularni har qanday

hajmga yoki o'lchovga nisbatan qo'llash mumkin. Chunki bu belgilar biron-bir narsa-hodisani boshqa bir narsa-hodisaga solishtirish natijasida aniqlanadi. Bunday so'zlarning o'lchovi nisbatan olinadi va o'zgaruvchan bo'ladi. Masalan, biz *baland* so'zini har qanday balandlikdagi, o'lchamdagi predmetlarga nisbatan qo'llashimiz mumkin. Ya'ni, ***baland bino*** deb baho bergan binomiz o'zidan baland bo'lgan bino bilan solishtirganda ***kalta bino*** bo'lib qolishi yoki aksincha ***o'ziga nisbatan past binoga*** nisbatan haqiqatda ***baland bino*** bo'lishi tabiiy. Bunday belgilarni oraliq hodisa sifatida baholab, nisbiy belgi deyishimiz mumkin. Chunki ular biror-bir narsa belgisini ikkinchi bir shu kabi narsa bilan solishtirganda, bir-biriga nisbatan olinganda aniqlanadi.

Katta, kichik, uzun, qisqa, og'ir, yengil, baland, past kabi leksemalarning o'lchov bilan bog'liq ma'nolarini aniqlash qiyin va hatto ilojisiz. Kattalik biron bir narsaning hajm, ko'lam, daraja jihatdan me'yordan ortiqqligini bildiradi. Biron bir narsaning hajm, ko'lam jihatdan kattaligini ko'rish (ko'z) orqali sezish mumkin. Xuddi shu tariqa kichik, uzun, qisqa, baland, past kabi belgilarni ham kuzatish mumkin: *uyning kichikligini ko'rmoq, arqonning uzunligini ko'rmoq, yo'lning qisqaligini ko'rmoq, binoning balandligini ko'rmoq, daraxtning pastligini ko'rmoq*. Shu nuqtayi nazardan kuzatish mumkin bo'lgan mazkur belgi nomlarini konkret nomlar deyish mumkin. Lekin katta, kichik, uzun, qisqa, baland, past kabi belgi-xususiyatlar alohida olingan obyektning o'ziga xos belgisi emas, balki ushbu belgilar ma'lum bir me'yor bilan yoki bir-biriga nisbatan olinadigan obyektlar bilan shartlangandir. Archaning yashilligi uning statik, boshqa obyektlar ta'sirisiz faqat o'ziga xos belgisidir. Ushbu belgini bevosita ko'z orqali kuzatish mumkin. Archaning balandligini bilish uchun esa uni ma'lum bir boshqa obyekt (boshqa archa) bilan yoki ma'lum bir me'yor bilan taqqoslash, ya'ni o'lchash lozim. Bunday kuzatish, taqqoslash va u orqali hukm chiqarish bu bevosita kuzatishdan ancha murakkab bo'lgan aqliy idrok jarayonidir. Bir tomondan katta, kichik, uzun, qisqa, baland, past kabi o'lchov nomlari ifodalayotgan belgilarni hissiy bilish (ko'rish), ya'ni sezgilar orqali bilish mumkin bo'lsa, ikkinchi tomondan ushbu belgilar aqliy mushohada orqali idrok etiladi. Demak, hajm-o'lchov bildiradigan belgilar hissiy va aqliy bilishning hamkorligida idrok etiladi degan mulohazaga kelish mumkin. Xuddi shu kabi *og'ir, yengil* leksemalari nomlayotgan belgilarni ko'tarib ko'rib ham bilish mumkindek tuyulsa-da, ular ham aqliy jarayon aralashuvi mahsulidir. Buni quyida badiiy matndan olingan misollar orqali ko'rib chiqamiz.

Yengil leksemasi. *Tolibjon onasini ko'tarib, so'riga olib keldi. Yengil, qushdan ham yengil bo'lib qolibdi* [Said Ahmad, 2008: 8]. "Yengil" leksemasi "og'irligi, vazni kam, vazmin emas" [O'TIL, 2022: 11] va bir qancha ko'chma ma'nolarni anglatadi. Ushbu misolda solishtirilayotgan obyektlar mavjud bo'lib, ular qush va onadir. Qush yengillik, kichkinalik belgisi sifatida kelyapti. Haqiqatda esa hech qachon qush va odamni og'irlik nuqtayi nazaridan solishtirib bo'lmaydi. Lekin bu yerda sho'rlik onaizorning qarib, kichrayib, ozib qolganini ifodalash maqsadida yozuvchi uni qush bilan qiyoslayapti va buning natijasida belgi

nihoyatda kamaytirilib ifodalanyapti. Ko'ringanidek, "yengil" leksemasi aniq miqdoriy og'irlikni emas, boshqa predmet yoki hodisaga nisbatan og'irlikning kamligini bildiradi Bundan tashqari "yengil" so'zi nutqda yoki kontekstda "yengil kulgi", "yengil hazil", "yengil ish", "yengil topshiriq" kabi birikmalar tarkibida ko'chma ma'noda qo'llanadi va bunda ham uning aniq, konkret o'lchovi yo'q. Ya'ni, yuqoridagi birikmalarda ham yengil so'zi aniq belgini emas, balki nisbiy belgi ifodalayotganini ko'rishimiz mumkin. Chunki vazifaning yoki topshiriqning yengilligi har kim uchun har xil bo'lib, bu adresant holati, vaziyati, yoshi, ijtimoiy kelib chiqishi, jinsi va hokoza bilan bog'liq bo'ladi,

Katta leksemasi. *Kechqurun katta kuyov keladi. Nevaralar keladi. Uy to'lib ketadi-ya!* [Said Ahmad, 2008:19] "Katta" leksemasi hajm, miqdor, yosh jihatdan belgining ortiqqligini bildiradi va har qanday kattalikka nisbatan qo'llanishi mumkin. Biz keltirgan misolda esa bu leksema shaxsga nisbatan qo'llangan va u (obyekt) boshqa kuyovlarga (obyektlarga) nisbatan yosh jihatdan katta ekanligini bildiriyapti. U hamma uchun emas, balki faqat subyekt uchun *katta kuyov*, subyektning boshqa kuyovlariga nisbatan *kattadir*. Boshqa o'zidan yoshi kattalar bilan solishtirilganda esa u kichkina ham bo'lishi tabiiy.

Baland leksemasi. *Tolibjon ana shunday paytlarda baland bir tosh tepasiga chiqib, olislarga termuladi* [Said Ahmad, 2008: 53]. Baland so'zining ham aniq bir o'lchovi yo'q, lekin belgining me'yordan ortiqqligini ifodalaydi. Bunda hatto me'yor ham aniq emas. Me'yor qachonki obyektlar solishtirilganda ma'lum bo'ladi. Unda ham bu me'yor faqat shu holat uchun me'yor, boshqa holatlarda esa u yana o'zgaradi. Yuqoridagi misolda esa subyekt tasvirlayotgan joy(makon)dagi barcha toshlar bir-biriga solishtirilganda aniqlangan baland tosh nazarda tutilgan.

Og'ir leksemasi. *Birozdan keyin qiyiqqa tuyilgan og'ir bir narsani otasining oldiga qo'ydi* [Said Ahmad, 2008: 19]. Og'ir leksemasi ham xuddi shunday. Uning ham aniq bir o'lchov ma'nosi mavjud emas. U bosh ma'nosi bilan har qanday og'irlikdagi aniq, konkret narsalarga nisbatan qo'llanishi yoki ko'chma ma'noda mavhum tushunchalar bilan ham qo'llanishi mumkin. Ko'chma ma'noda "og'ir ish", "og'ir sharoit" birikmalarida qo'llanilganda ham subyektivlik kuchliligini ko'rish mumkin, chunki kimdir "og'ir sharoit" deb baho berayotgan voqea-hodisa haqida boshqa bir shaxs fikri boshqacha bo'lishi mumkin. Ko'ringanidek og'ir leksemasining o'z ma'nosi ham, ko'chma ma'nosi ham aniq emas. Uning ma'nosi nutq egasi bilan bog'liq.

Obyektiv belgi-xususiyat bildiruvchi so'zlar guruhiga kiruvchi "hajm-o'lchov" ifodalovchi so'zlar boshqa obyektiv belgi-xususiyat ifodalovchi so'zlardan farq qiladi. Ya'ni bunday so'zlar ifodalagan ma'no mutlaq emas, qiyosiy tarzda belgilanadi. Semantik jihatdan nisbiy belgi ifodalovchi so'zlar persektiv belgilar guruhiga kiradi, chunki ular inson sezgi-idroki orqali aniqlanadi. Antroposentrik jihatdan esa nisbiy belgi insonning o'ziga xos qarashi, ijtimoiy kelib chiqishi, mavqeyi, yosh va jins xususiyatlari bilan bog'liqligini ko'rishimiz mumkin. Masalan, kattalar uchun *qisqa yo'l*, *yaqin masofa* bola uchun *uzun yo'l*,

uzoq masofa bo‘lishi tabiiy. Bu o‘rinda belgini qabul qilishdagi farq subyektlarning yosh xususiyati bilan bog‘liq.

Demak, hajm-o‘lchov ifodalovchi sifat leksemalar narsa-hodisalarga xos obyektiv ma’no ifodalashi bilan bir qatorda aniq, konkret o‘lchov yoki chegaraga ega emas. Ular aniq, konkret narsalar bilan qo‘llanib obyektga xos nisbiy belgini, mavhum tushunchalar bilan qo‘llanganda esa subyektiv ma’no ifodalaydi. Bu holat deyarli barcha obyektiv belgi-xususiyat sifatlariga xos deyishimiz mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Ҳақимова, М. Ўзбек тилида абстракт сифатлар. Ўзбек тили ва адабиёти, 2018.- 2 сон. – Б. 61-65
2. Mahmudov, N., Til tilsimi tadqiqi. Toshkent: Mumtoz so‘z. 2017. – 175 b.
3. Сафаров, Ш. Когнитив тилшунослик. Жиззах: Сангзор нашриёти. 2006. – 92 b.
4. Tucsya, E. et al. 2024, Objective or subjective adjectives? A case study on UNESCO Global Geopark tourism texts. COGENT ARTS & HUMANITIES. Vol.11, NO1.
5. Said, Ahmad. Jimjitlik. Toshkent: O‘zbekiston. 2008. – 276 b.
6. Qodirova, B. Belgi bildiruvchi leksemalarning lingvokulturologik xususiyatlari: Filol.fan.nomz. diss.-Toshkent. 2009.
7. Hakimova, M. Semasiologiya. Toshkent. 2025. – 142 b.
8. O‘zbek tilining izohli lug‘ati. 6 jildli. Toshkent. 2022.

MUNDARIJA

<i>Sirojiddinov Shuhrat</i>	O'zbek tili – xalqaro maydonda!	
I SHO'BA. O'ZBEK TILSHUNOSLIGI VA TILSHUNOSLIKNING NAZARIY MASALALARI		
<i>Ashirboyev Samixon</i>	O'zbek adabiy tilining tayanch dialektini belgilash yo'lida	6
<i>Hakimova Muhayyo, Rahmatova Feruza</i>	O'zbek tilida kognitiv metonimiya	11
<i>Juraqobilova Xamida</i>	She'riy asarlarda kognitiv metaforalar shakllanishida lingvomadaniy omillarning ta'siri	17
<i>Mustafayev Fizuli</i>	Kino dilində söz birləşməsi və qoşa sözlər haqqında	24
<i>Jabborov Baxrom, Sharipova Sarvinoz, Istamova Shohista.</i>	O'zbek iboralarining milliy mentalitetni ifodalashdagi o'rni	32
<i>Turdiboyev Tohir</i>	Yordamchi so'zlar masalasiga doir ayrim qarashlar	37
<i>Abjalova Manzura</i>	Hozirgi o'zbek tili leksik sathiga doir ba'zi masalalar	42
<i>Sheronov Boyirboy</i>	Sintaktik sathda mazmuniy-shakliy nomutanosiblik haqida	50
<i>Madjidova Dilorom</i>	Современные методы и проблемы прикладного языкознания	54
<i>Tolipova Dildora</i>	Лакуны в узбекских письменных литературных источниках и проблемы их перевода	59
<i>Elova Dilrabo</i>	O'zbek tilshunosligida uslubiy xoslanishni farqlash xususidagi qarashlar	67
<i>Abdullayev Jumanazar</i>	Yangi O'zbekistonning mumtoz tilshunoslik merosi, zamonaviy lingvistik qadriyati	73
<i>Israilova Saodat</i>	Turk va o'zbek tillarida rang bildiruvchi leksemalar semantikasi	84
<i>Kasimova Ziyoda</i>	Cho'lponning "Kecha va kunduz" romanidagi frazeologik birliklarning badiiy-uslubiy tahlili	88
<i>Baxodirova Shaxlo</i>	Lakuna va realiya munosabati	92

<i>Hakimov Dilshod</i>	“Biz” va “o‘z” olmoshlarining o‘zbek tilidagi funksional maqomi: struktur-semantik tahlil	98
<i>Kurbanbayev Otabek, Qodirberganova Dilnura</i>	O‘tkir Hoshimov asarlarida so‘z birikmasining turlari O‘tkir Hoshimov asarlarida so‘z birikmasining turlari	107
<i>Allaquliyeva Qunduz</i>	Ixtionimlarning lingvistik va ekstralingvistik omillar asosida yangi ma’no ifodalashi	113
<i>Isoqulova Qunduz</i>	So‘z-gaplarning noverbal vositalar bilan ifodalanishi	117
<i>Ismayilli Ayshen</i>	Sintaktik yolla yaranan mikrotoponimlar xulasə	122
<i>Davronova Zarnigor</i>	Sadriddin Ayniyning “Sudxo‘rning o‘limi” qissasidagi antroponimlarining kognitiv-semantik tahlili	132
<i>Muzaffarova Zarrina</i>	Metonimiyaning konseptual modellari	136
<i>Yusupova Aziza</i>	Metaforaning she’riy matnlarda aks etishi	140
<i>Mamarasulova Maftuna</i>	Fonosemantik g‘oyalarning rivojlanish bosqichlari	146
<i>Abdurasulova Dilnoza</i>	Ayollar nutqida konnotatsiya va murojaat birliklarining pragmatik xususiyatlari	151
<i>Soqiyeva Shirin</i>	Tilshunoslikda konseptni o‘rganishda til va madaniyatning o‘rni	157
<i>Abruyeva Zaxro</i>	O‘zbek tilidagi murojaat shakllarining konseptual tuzilishi	160
<i>Bovmanova Bashorat</i>	O‘zbek tilida halollik tushunchasining leksik-semantik ifodalanishi	164
<i>Jumaniyozova Charos</i>	Hajm-o‘lchov bildiruvchi sifatlarning nisbiylik xususiyati	168
<i>Xayrullayeva Ra’no</i>	Kichraytirish qo‘shimchalarining nutqdagi ahamiyati	172
<i>Tursunova Sojidxon</i>	“Fayzining amakisi” hikoyasidagi nutqiy akt vositasida ifodalangan ironiyalar tahlili	177

<i>Utegenova O'g'iloy</i>	Badiiy asarlarda tasviriy ifodalar	181
<i>Maxmudova Matluba</i>	Qaratqich kelishigi semantikasiga doir ayrim mulohazalar	185
<i>Xolmamatova Sarvinozxon</i>	Konnotatsiya va konnotativ birliklarning o'rganilganlik darajasi hamda turlari	191
<i>Turg'unboyeva Dilnoza</i>	Zamonaviy tilshunoslikda miqdor kategoriyasining o'rni	199
<i>O'ralova Nargiza</i>	Parsellyatsiya va metaforaning o'zaro aloqadorligi	204
<i>Jabborova Aziza</i>	O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning BMT Bosh Assambleyasining 72-sessiyasida so'zlagan nutqidagi evfemizmlarning morfologik tahlili	209
<i>Odilova Dilobar</i>	Jahon tilshunosligida o'xshatishlarning ilmiy tadqiqi	214
<i>Nazarov Qobilbek</i>	Turli tizimdagi tillarda soma komponentli maqollarning tasniflanishi	218
<i>Mullaboyeva Shirin</i>	Til, estetik tafakkur va didning paremiologik birliklarda ifodalanishi	226
<i>G'aybullayev Erkinjon</i>	O'zbek madaniyatini ifoda etishda lakunalarning roli: Cho'lpon asarlari misolida	230
<i>Oripova Mavluda</i>	Sinestezik metaforalarning lingvomadaniy xarakteri:sinestezik metafora va milliy o'ziga xoslik	240
<i>Otaxonova Sohiba</i>	Antroponimlarning internet va yangi media makonidagi o'rni	245
<i>Shodmonaliyeva Yulduz</i>	Modallik bilan tasdiq-inkor kategoriyasining o'zaro munosabati	250
<i>Sobirova Maftuna</i>	Konchilik terminotizimi va uning o'zbek leksik tizimidagi o'rni	256
<i>Umarova Shahzoda</i>	O'zbek tilshunosligining kombinator lingvistikaning shakllanishidagi o'rni	260
<i>Turg'unova Maftuna</i>	Til taraqqiyotida kognitiv tilshunoslikning o'rni	270
<i>Muratova Nafisa</i>	Tilak va tabrik nutqiy aktida ekstralingvistik	274

	vositalarning o'rni	
<i>Murotov Hamro</i>	Reklama matnlarining tasnifi	280
<i>Normuminov Laziz</i>	Qo'chqor Norqobil hikoyalarda xalqona so'zlashuv, ibora va maqollarning qo'llanishi	285
II SHO'BA. AMALIY TILSHUNOSLIK VA LINGVODIDAKTIKA MUAMMOLARI.		
<i>Xolmanova Zulxumor</i>	Tilning ma'lumotlarni saqlash va yetkazish funksiyasi	289
<i>Qurbonova Munavvara</i>	Ontolingvistika va pragmalolingvistika munosabatida deyktik birliklarning o'rni	297
<i>Ruzibayeva Nigoraxon</i>	Psychological needs in the language classroom	303
<i>Abdurahmonova Muqaddas</i>	Ментальные омонимы в когнитивной лингвистике	308
<i>Umurzoqova Marhabo</i>	Badiiy matnda ayol lisoniy shaxs tiplari xususida	317
<i>Abjalova Manzura</i>	O'zbek tili multikorpusi – zamonaviy ta'limiy tizim	321
<i>Ruzmetova Novval</i>	Роль узбекских народных традиций в социокультурном развитии студентов	326
<i>G'ulomova Nargiza</i>	Alisher Navoiy mualliflik korpusini yaratishda statistik ma'lumotlarning muhimligi	335
<i>Dedaxanova Muazzam</i>	Lingvistik ekspertizaning yuzaga kelishi va shakllanish tarixi	344
<i>Shamsiyeva Manzura</i>	Animatsion filmlarning aksiolingvistik jihatlari	347
<i>Xudaykulova Shaxnoza</i>	O'zbek tili diskursida global qadriyatlarining aksiolingvistik integratsiyasi	353
<i>Ibragimova Sayyora</i>	Псевдонимы узбекских и русских писательниц: генезис, семантика и когнитивные особенности	357
<i>Tilyabayev Kamil</i>	Благодарные: из эмоционального опыта	361

	изучения узбекского языка как второго	
<i>Alimardanov Elyor</i>	Xorazm dialektal zonasining qipchoq shevali areallari	369
<i>Bozorova Sabohat</i>	Gazeta tili va publitsistik janrlarning lingvostilistik xususiyatlari	372
<i>Abduvoxidova Mavzuna</i>	Обучение грамматике в условиях коммуникативного подхода	377
<i>Mamadayupova Vasila</i>	Katta yoshdagilarning xorijiy til o'rganishi	381
<i>Azizova Feruza</i>	Raqamli texnologiyalarning til evolyutsiyasiga ta'siri: XXI asrda yozma va og'zaki muloqotning transformatsiyasi	385
<i>Abdullayeva Roxila</i>	Xarakter ifodalovchi birliklarning freym tahlili	389
<i>Yusupova Shahzoda</i>	Suggestiv nutq ta'sirchanligini oshirishda sifatlarning o'rni	393
<i>Mamirova Xayriniso</i>	Ko'p ma'noli so'zlarni qayta ishlashning gibridd modellari	398
<i>Nabiyeva Parvina</i>	Assotsiativ tezaurus: til tasviri va inson ongining modellashtirilishi	405
<i>O'rinova Zarifa</i>	Iqtiboslarning intertekstual tezaurusda aks etishi	410
<i>Rayimjonova Matluba</i>	Rauf Parfi she'riyati leksikasini chastotali lug'at asosida tadqiq qilish muammolari va yechimlari	414
<i>Turobova Nargiza</i>	Ulug'bek Hamdam ijodining lingvopragmatik tahlilida presuppozitsiya	418
<i>Abdullajonova Madina</i>	"Fiziologik xatolar"ni disgrafiyaning farqlash masalasi	424
<i>Pulatova Umriniso</i>	Yoshlar slengining ayrim o'ziga xos hududiy xususiyatlari	428
<i>Imomova Ismigul</i>	Dramatik matnlarda qo'llanilgan barqaror birikmalar va maqollarning intertekstual ohang va mazmunini boyitishdagi roli	435
<i>Arolova Nafisa</i>	Til o'zlashtirishda leksik portlash hodisasi	440
<i>Tursunboyeva Fayiza</i>	Korpus lingvistikasining diniy matnlardagi o'rni	443

<i>Amrullayeva Mohinur</i>	O'zbek tilidagi ayrim fe'l-atvor frazemalarining semantik tasnifi va uslubiy xususiyatlari	450
<i>Mirnosirova Dilbar</i>	Bolalar verbal assotsiatsiyalarining ayrim sintaktik xususiyatlari	454
<i>Aminova Zilola</i>	Darsdan tashqari mashg'ulotlarda o'zga tili o'quvchilarning nutqini o'stirish	462
<i>Muratova Ademi</i>	Multilingualism and bilingualism in turkic-speaking countries: contemporary challenges and development prospects	466
<i>Umurzakova Zuxraxon</i>	Ona tili darslarida interaktiv raqamli resurslarni tatbiq etishning didaktik qulayligi	472
<i>Maxmudjonova Nargizaxon</i>	Tilshunoslarga bog'lab berilgan tomorqa...	477
III SHO'BA. MADANIYATLARARO MULOQOT VA O'ZBEK TILI TARAQQIYOTI		
<i>Uluqov Nosirjon, Solixodjayeva Xavasxon</i>	O'zbek sayillari va ayrim turk bayramlarining etnolingvistik hamda lingvokulturologik tahlili	481
<i>Mirzodjanova Malika</i>	Сравнительный семантический анализ употребления английских “over”, “above” и их таджикских эквивалентов	489
<i>Komilova Gavharoy</i>	Nutq tadqiqida yangi yondashuvlar	484
<i>Pulatova Zamira</i>	Роль межкультурной коммуникации в процессе изучения языков	497
<i>Moldokulova Elina</i>	Сохранение узбекской культурной идентичности через язык и традиционный костюм в эпоху глобализации	501
<i>Yo'ldoshxonov Javohirbek</i>	Микротопонимы как ономастическая реалья: сравнительный анализ ташкента и лондона	505
<i>Abduqodirova Zebo</i>	The role of lingvocultural competence in the translation of specialized ecological texts. (English and Uzbek languages)	509

<i>Otamirzayeva Sug'diyona</i>	Teaching legal english in uzbek context: challenges of terminology	514
<i>Sayfiyeva Komila</i>	Fitonim komponentli o'zbek va ingliz maqollarining madaniyatlararo qiyosiy tadqiqi	521
<i>Madjidova Maftuna</i>	Лингвосоматические единицы которые характерные для арабской культуры	529
<i>Xasanova Sohijamol</i>	Ingliz va o'zbek tillarida "yaxshilik" va "yomonlik" kategoriyalarining lingvokulturologik tahlili	534
<i>Lafasova Mayjuda</i>	Xorij tilshunosligida o'xshatishlar tadqiqi	539
<i>Olimova Mushtariybonu</i>	O'zbek va ingliz xalq maqollaridagi "omad" va "omadsizlik" konseptlarining qiyosiy tahlili	544
IV SHO'BA. O'ZBEK TILINING XORIJDA O'QITILISHI VA O'ZARO HAMKORLIK MASALALARI		
<i>Akalin Ahmet</i>	<i>Kültür Taşıyıcısı Olarak Özbek Dilinin Diplomatik Fonksiyonu</i>	549
<i>Rahmonqulov Abdunazar</i>	O'zbek va tojik tillari interferensiyasi haqida	555
<i>Rafibayeva Nasiba, Mingboyeva Oypari</i>	Лингвистика и страноведческий аспект в преподавании иностранного языка	559
<i>Xakimova Mavzunadjon</i>	Лингвистическое табу и стратегия эвфемизации в таджикском и английском языках	563
<i>Musurmankulova Shaxribon</i>	Turk tiliga xos ayrim frazemalar tahlili	569
<i>Xodjayeva Mashhura</i>	Влияние глобализационных тенденций на методику обучения иностранным языкам	576
<i>Erkaboyeva Havojon</i>	Translation studies and the internationalization of the uzbek language	581

<i>Axmedova Niluzar</i>	Emotsional leksikaning semantik-pragmatik talqini: ingliz va o'zbek tillari misolida	584
V SHO'BA. TIL TARIXI VA TURKIY TILLAR TADQIQOTLARI		
<i>Seyhan Tanju</i>	Ali Şir Nevâyî ve Üslubunda Fiillerin Yeri	589
<i>Abdushukurov Baxtiyor</i>	O'zbek tilining tarixiy takomili va buguni	604
<i>Rahimi Farhad</i>	Nezrali'nin Çağatay Türkçesi Sözlüğünün Yanlışıları Üzerine	611
<i>Jafarzade Vahide</i>	Mustafa Zəririn "Siyərün-nəbi" əsəri haqqında bəzi qeydlər	640
<i>Muhammadiyahva Dilafro'z</i>	"Boburnoma" parallel korpusini yaratishdagi tarjima tamoyillari	650
<i>Bo'ronov Anvar</i>	Poloves-qipchoq tillari maishiy leksikasi milliy identifikatsiyalash mezoni sifatida	657
<i>Xo'janiyazova Shahnoza</i>	Alisher Navoiyning "Sab'ai sayyor" asaridagi idish-tovoq nomlarining leksik-semantik xususiyatlari	665
<i>Xolmurodova Mushtariy</i>	"Nasoyim ul-muhabbat" asaridagi tibbiy terminlar tahlili	670
<i>Mirzayeva Ulker</i>	Yunan mənbələrində işlənən Azərbaycan antroponimlərinin leksik-semantik təhlili	676
<i>Babazade Rahshane</i>	Mustafa Zəririn "Yüz hədis və yüz hekayə" əsərində zərflər	684
<i>Yodgorov Hamid</i>	"Qo'noq" umumturkiy leksemasının etimologiyasi	697
<i>O'razova Iqbol</i>	Frazemalar kognitiv semantikaning o'rganish obykti sifatida	701
<i>Azizzade Turkan</i>	R.O.Şor Yafəs-türk dil əlaqələri haqqında	705
<i>Saygin Muhterem</i>	Klasik Türk Edebiyatının Doğu Sahasında Sevgili İçin Kullanılan Bir İfade Körke Bay (Körkke Bay,	711

	Görge Bay)	
<i>Hamishog'lu Meryem</i>	Türkçenin İlk Sözlüğü Dîvânu Lugâti't-Türk'ten Özbek Türkçesine Bitki Adları	718
<i>Bakirov Qudratillo</i>	Turkiy dunyoda vaqt tushunchasi va uning o'rganilishi	734
<i>Sattorova Shahnoza</i>	O'zbek va turk tillarida bir xil etimologiyaga ega o'simlik nomlarining qiyosiy tahlili	739
<i>Maqsudova Feruza</i>	Muqaddas qadamjo nomlari – onomastika sohasining o'rganish obyekti sifatida	745
<i>Azizova Nilufar</i>	“Devonu lug'otit turk”dagi o'z qatlamga oid ijtimoiy munosabat semali leksemalar	750
<i>O'tkirbek Muhammad Sobir</i>	Arba'in she'rlarda “hayit” so'zining lingvopoetik timsollari	756
<i>Siddiqova Naimaxon</i>	Eskirgan so'zlarning eskirmagan ma'nolari	760
<i>Qasimova Sema</i>	“Kitabi-Dədə Qorqud” matnlərində qadin-kishi müraciət formalarinin üslubi, linqvistik və psixolinqvistik tahlili	766
<i>Turdiyeva Roza</i>	O'zbek, qoraqalpoq va ingliz tillaridagi maqollarda zoonimlarning umumiy va milliy xususiyatlari	774